

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล ไทยเป็นมคร
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕

๑. ดังที่ได้ฟังมา ท่านพระติสสะนั้น เป็นโอรสพระปิตุจฉาของพระผู้มีพระภาคเจ้า บวชตอนแก่ บริโภคใช้สอยลาภสักการะที่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนา ร่างกายจึงอ้วนพี มีจีวรริศเรียบร้อย ม้วนั่งในโรงฉันกลางวิหารเป็นส่วนมาก ฯ พวกภิกษุอาคันตุกะ ที่มาเพื่อต้องการเฝ้าพระตลาศต ต่างก็ไปยังที่พำนักของเธอ ด้วยเข้าใจว่า พระรูปนี้ ต้องเป็นพระเถระผู้ใหญ่ ถามโดยเอื้อเพื่อถึงวัตร ถามโดยเอื้อเพื่อถึงกิจควรทำมีการนวดเท้า เป็นต้น ฯ พระติสสะนั้นก็นิ่งเงียบ ฯ ขณะนั้น ภิกษุหนุ่มรูปหนึ่งถามเธอว่า ท่านมีพรรษาเท่าไร เมื่อเธอตอบว่า ยังไม่มีพรรษา ข้าพเจ้าบวชตอนแก่ จึงกล่าวว่า ท่านขรัวตา แนะนำสั่งสอนยาก ไม่รู้จักประมาณตน ท่านเห็นพระเถระมีอายุพรรษามากประมาณเท่านี้แล้ว ไม่ทำแม้แต่สามิจิกรรม เมื่อพระเถระเหล่านี้ถามโดยเอื้อเพื่อถึงวัตร ท่านก็นิ่งเงียบ ท่านไม่มีแม่แต่จะรู้สึกรู้สำนึกควรไม่ควร ดังนี้ จึงโบกมือไล่ ฯ พระติสสะนั้นให้เกิดมานะว่าตัวเองเป็นกษัตริย์แล้ว ถามว่า พวกท่านมายังถิ่นพำนักใคร เมื่ออาคันตุกะภิกษุเหล่านั้นตอบว่า มาที่พำนักของพระศาสดา จึงกล่าวว่า ก็พวกท่านควรกำหนดข้าพเจ้าให้ดีกว่า ภิกษุรูปนี้เป็นใครกัน ข้าพเจ้าจักตัดชาติพันธุ์รากเหง้าของพวกท่าน ดังนี้แล้ว ร้องไห้ เป็นทุกข์ เสียใจได้ไปยังที่พำนักของพระศาสดา ฯ กาลนั้น พระศาสดาตรัสถามเธอว่า ติสสะ เพราะเหตุไรหนอ เธอจึงเป็นทุกข์ เสียใจ น้ำตานองหน้า ร้องไห้มา ฯ ฝ่ายภิกษุเหล่านั้น คิดว่า พระรูปนี้ คงจะไปทำอะไรที่ไม่ชอบมาพากล จึงไปกับพระติสสะนั้นแหละ ถวายบังคมพระศาสดาแล้ว นั่ง ณ ที่เหมาะสมด้านหนึ่ง ฯ

๒. พระติสสะนั้น ถูกพระศาสดาตรัสถาม ได้กราบทูลว่า พระองค์ผู้เจริญ ภิกษุเหล่านี้ด่าข้าพระองค์ ฯ พระศาสดาตรัสถามว่า ก็เธอนั่งที่ไหน ฯ

พระติสสะกราบทูลตอบว่า ที่โรงฉัน กลางวิหาร พระเจ้าข้า ฯ พระศาสดา
ตรัสถามว่า ภิกษุเหล่านี้มา เธอเห็นหรือ ฯ พระติสสะกราบทูลตอบว่า
เห็น พระเจ้าข้า ฯ เธอถูกขึ้นทำการต้อนรับหรือ ฯ ไม่ได้ทำ พระเจ้าข้า ฯ
เธอได้ถามโดยเอื่อเพื่อถึงการรับบริวารของภิกษุเหล่านั้นหรือ ฯ ข้าพระองค์
ไม่ได้ถามโดยเอื่อเพื่อ พระเจ้าข้า ฯ เธอได้ถามโดยเอื่อเพื่อถึงธรรมเนียม
หรือน้ำดื่มหรือ ฯ ไม่ได้ถามโดยเอื่อเพื่อ พระเจ้าข้า ฯ เรอนำอาสนะมาแล้ว
ทำการนวดเท้าให้หรือ ฯ ไม่ได้ทำ พระเจ้าข้า ฯ พระศาสดา จึงตรัสว่า ติสสะ
เธอควรทำวัตรทั้งปวงนั้น แก่เหล่าภิกษุผู้มีอายุพรรษามาก เธอไม่ทำวัตรนั้น
นั่งอยู่กลางวิหาร ไม่สมควร เธอนั่นแหละมีความผิด เธอจงขอโทษภิกษุเหล่านี้
เสีย ฯ พระติสสะกราบทูลว่า พระองค์ผู้เจริญ ภิกษุเหล่านี้ค่าข้าพระองค์
ข้าพระองค์จะไม่ยอมขอโทษภิกษุเหล่านี้ ฯ พระศาสดาตรัสว่า ติสสะ อย่าทำ
อย่างนี้ เธอเองมีความผิด ขอโทษภิกษุเหล่านั้นเสีย ฯ พระติสสะกราบทูลว่า
พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ไม่ขอโทษ ฯ ที่นั่น พระศาสดา เมื่อภิกษุทั้งหลาย
กราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ พระติสสะนี้เป็นคนว่ายาก จึงตรัสว่า
ภิกษุทั้งหลาย ไม่ใช่แต่ในชาตินี้เท่านั้นที่ติสสะนี้เป็นคนว่ายาก แม้ในชาติก่อน
ติสสะนี้ก็เป็นคนว่ายากเหมือนกัน เมื่อภิกษุเหล่านั้นกราบทูลว่า ข้าแต่พระองค์
ผู้เจริญ ข้าพระองค์ทั้งหลาย ทราบว่าพระติสสะนี้เป็นคนว่ายาก เฉพาะใน
ชาตินี้เท่านั้น ในชาติที่ผ่านมา เธอได้ทำอะไรไว้บ้าง ดังนี้แล้ว จึงตรัสว่า
ภิกษุทั้งหลาย ถ้าอย่างนั้น เธอทั้งหลายจงฟัง ดังนี้แล้ว ได้ทรงนำเรื่องอดีตมา ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล ไทยเป็นมคร

๑. โส กิรายสุมา ภควโต ปิตุจนาปฺโต มหุลลกกาลे ปพฺพชิตो
 พุทฺธสาสเน อุปฺปนํ ลากสการํ ปริภุชฺชนโต ฤๅลลสรโร อาโกฏิตปฺจา-
 โกฏิตฺเทหิ จิวเรหิ เขยฺยูเขน วิหารมชฺเฌ อุปฺภูจฺจนาสาถายํ นิสิตฺติ ฯ
 ตถาคตสฺส ทสฺสนตฺถาย อากตา อากนฺตฺกา ภิกฺขุ เอโส มหาเถโร
 ภวิสฺสตีติ สณฺณาย ตสฺส สนฺตีกํ คนฺตฺวา วตฺตํ อาปฺจุณฺณติ ปาท-
 สมฺพาหนาทินิ อาปฺจุณฺณติ ฯ โส คุณฺโหิ โหติ ฯ อถ นํ เอโก ทหฺรภิกฺขุ
 กตฺติวสฺสา คุมฺเหติ ปฺจุณฺติวฺวา วสฺสํ นตฺถิ มหุลลกกาลे ปพฺพชิตา มยฺนติ
 วุตฺเต อาวุโส พุพฺพินีต มหุลลก อตฺตโน ปมาณํ น ชานาสิ เอตฺตเก
 มหุลลกตฺถเระ ทิสฺวา สามิจิมตฺตปี น กโรติ วุตฺเต อาปฺจุณฺนิยมาเน คุณฺโหิ
 โหติ กุกฺกจฺจมตฺตปี เต นตฺถีติ อจฺฉรํ ปหริ ฯ โส ขตฺติยมานํ ชเนตฺวา
 คุมฺเห กสฺส สนฺตีกํ อากตาติ ปฺจุณฺติวฺวา สตฺถุ สนฺตีกนฺติ วุตฺเต มํ ปน
 โก เอโสติ สลฺลภฺเขถ มุลเมว โว ฉินฺทิสฺสามีติ วตฺวา รุทฺหนโต ทุกฺขี
 ทุมฺมนฺ อตฺถุ สนฺตีกํ อคฺมาสิ ฯ อถ นํ สตฺถา กิณฺนุ ตฺวํ ติสฺส ทุกฺขี
 ทุมฺมนฺ อสฺสุมฺโข รุทฺมาโน อากโตสฺสีติ ปฺจุณฺติ ฯ เตปี ภิกฺขุ เอส คนฺตฺวา
 กิณฺจิ อาลฺลิกํ กรยฺยาติ จินฺเตตฺวา เตเนว สทฺธี คนฺตฺวา สตฺถารํ วนฺทิตฺวา
 เอกมฺนตฺ นิสิตฺตึ ฯ

๒. โส สตฺถารา ปฺจุณฺโต อิมํ มํ ภนฺเต ภิกฺขุ อุกโกสนตีติ
 อาห ฯ กหํ ปน ตฺวํ นิสินฺโนสฺสีติ ฯ วิหารมชฺเฌ อุปฺภูจฺจนาสาถายํ
 ภนฺเตติ ฯ อิมํ เต ภิกฺขุ อากจฺจนฺตา ทิฏฺฐาติ ฯ ทิฏฺฐา ภนฺเตติ ฯ
 อญฺจาย เต ปจฺจุคฺคมนํ กตฺนฺติ ฯ น กตํ ภนฺเตติ ฯ เตสํ ปรีกฺขารคฺคหฺณ
 เต อาปฺจุณฺติณฺติ ฯ นาปฺจุณฺติ ภนฺเตติ ฯ วตฺตํ วา ปาณียํ วา
 อาปฺจุณฺติณฺติ ฯ นาปฺจุณฺติ ภนฺเตติ ฯ อาสนํ อภิหริตฺวา ปาทสมฺพาหนํ

กตนต์ ๑ น กตํ ฆนเตติ ๑ ติสฺส มหุลลภิกฺขุณํ สพฺพเมตํ วตฺตํ กตฺตพฺพํ
 เอตํ อภิโรนฺเตน วิหารมชฺเฌ นิสิตํ น วญฺญติ ตเวว โทโส เอเต ภิกฺขุ
 ขมาเปหิติ ๑ เอเต มํ ฆนเต อภิโกสึสุ นานํ เอเต ขมาเปมิติ ๑ ติสฺส
 มา เอวํ กริ ตเวว โทโส ขมาเปหิ เนติ ๑ น ขมาเปมิ ฆนเตติ ๑ อถ
 สตุถา พุพฺพโจ เอส ฆนเตติ ภิกฺขุหิ วุตฺเต น ภิกฺขเว อิทาเนว
 ปุพฺเพเปส พุพฺพโจยวาทิ วตฺวา อิทานิ ตาวสฺส ฆนเต พุพฺพจภาโว
 อมฺเหหิ ฌาโต อตฺเตเต กิมกาสีติ วุตฺเต เตนหิ ภิกฺขเว สุณฺณาถาติ วตฺวา
 อตฺตํ อหริ ๑
